

jest on doskonałym rozpuszczalnikiem dla wielu ciał.

Za dalekoby nas doprowadziło, gdybyśmy chcieli tutaj rozpatrywać wszystkie ciała i preparaty, które albo wprost z alkoholu, lub przy jego pomocy się otrzymuje; aby dać jednak pewne pojęcie, wystarczy wymienić z pośród nich bodaj najważniejsze.

W pierwszym rzędzie największe ilości spirytusu bywają zużywane wszędzie do wyrobu octu, t. zw. octu fermentacyjnego, w przeciwieństwie do jego srogiego konkurenta — octu drzewnego — otrzymwanego przy suchej destylacji drewna.

Wśród licznych przetworów chemicznych poważne miejsce pod względem ilościowym zajmuje produkt, otrzymywany w łatwy sposób przez ogrzanie alkoholu z kwasem siarczanym, a znany powszechnie pod nazwą eteru siarczanego. Spirytus tworzy pośrednio podstawę całego przemysłu perfumeryjnego, bo służy do wyrobu najrozmaitszych estrów i eterów, które dla ich wspaniałego zapachu nadają się jako esencje owocowe do aromatyzowania cukierków, likierów itd., naśladując do złudzenia esencje naturalne tego rodzaju, jak porzeczkowe, malinowe, jabłkowe, ananasowe itp.

Niemale znaczenie w rzędzie przetworów chemicznych mają dalej powszechnie znane preparaty lecznicze, jak jodoform, chloroform, bromoform, kolodium etc., które również z alkoholu lub przy jego pomocy się otrzymują.

Do działu innych preparatów chemicznych, otrzymywanych również ze spirytusu, należy zaliczyć jeszcze cały szereg takich, jak chlorek, bromek i jodek etylowy, siarczek i siarkan etylowy, które znajdują zastosowanie w przemyśle ściśle chemicznym, jak n. p. w farbiarstwie.

Znaczne ilości alkoholu zużywa wyrób piorunianu rtęciowego, znanego powszechnie środka wybuchowego, służącego np. do napełniania kapsli przy nabojach, do napawiania lontów i t. d., a następnie również duże ilości alkoholu idą w obec-

nych czasach do wyrobu prochu bezdymnego.

Dalszy, bardzo obszerny dział przemysłowego zużycia spirytusu przedstawiają takie zastosowania, przy których spirytus sam nie ulega zmianie, jednakowoż ztraca się bądź to wraz z użyciem się danych wyrobów, bądź też przez wyparowanie. Tu wymienić należy użycie spirytusu jako rozpuszczalnika dla wielu ciał nierozpuszczalnych w wodzie, jak dla węglowodorów, tłuszczów, żywic, eterycznych olejków i t. d., lub też jako środka ekstrakcyjnego do wyrobów różnych lakierów i glazur, tynktur farmaceutycznych, ekstraktów leczniczych i farbiarskich, dalej przy otrzymywaniu takich produktów chemicznych, jak alkaloidów, taniny, garbników, kwasu salicylowego i jego soli, bieli ołowiowej, cukru ołowiowego i t. p. Podobne zastosowanie przedstawia również zużycie alkoholu przy wyrobie niektórych mydeł transparentowych, do sztucznego jedwabiu, do celuloidu, fibrolitoidu.

Nakoniec wymienić należy, że ze względu na własności antyseptyczne i konserwujące alkoholu, znajduje on zastosowanie do sterylizowania chirurgicznych instrumentów i konserwowania anatomicznych preparatów w instytutach naukowych.

Aby przynajmniej w przybliżeniu móc się orientować: ile zużywa się alkoholu na uzyskanie niektórych z wymienionych preparatów, niech posłużą następujące daty:

Na otrzymanie:

1 kg	rozmaitych eterów	idzie	średnio	1.25 kg	alkoholu
1 „	antipiryny	„	„	2.65 „	„
1 „	kofeiny	„	„	15.80 „	„
1 „	kumaryny	„	„	6.00 „	„
1 „	chlorału	„	„	1.22 „	„
1 „	prochu bezdymnego	„	„	0.6—0.7 „	„

Jak dużo alkoholu zużywa się w fabrykach kolodium i sztucznego jedwabiu wystarczy wymienić, że jedna tylko fabryka we Francji zużywa na wyrób sztucznego jedwabiu 850 ton eteru, co odpowiada 16.000 hl. alkoholu, zaś do wyrobu kolodium 1.200 hl. alkoholu.

Osobny dział technicznego zastosowa-